

CZY WIESZ, ŻE?

Data publikacji 12.02.2021

Czy wiesz, że wiele zachowań nagannych społecznie uregulowano w Kodeksie wykroczeń? Cześć XI.

W ramach Projektu „Czy wiesz, że?”, często Państwo zadajcie pytania o kwestie odpowiedzialności za tzw. drobne czyny, mniej dolegliwie społecznie. Czy są one jednak mniej dokuczliwe w naszym codziennym życiu?

W dniu dzisiejszym kontynuujemy dla Państwa cykl informacji na temat funkcjonowania w polskim systemie prawnym, Kodeksu wykroczeń. W kolejnych edycjach będziemy dalej zgłębiać ten przepis prawa, który jest bardzo często stosowany w działaniach Policji.

Przypominamy: „Nieznajomość prawa szkodzi”. Nawet jeżeli osoba nie wiedziała, że dane zachowanie może skończyć się odpowiedzialnością za popełnienie wykroczenia, to może ją spotkać odpowiedzialność. Ważne jednak, by czyn był zabroniony przez prawo oraz by był uznany za społecznie szkodliwy. Obie te przesłanki muszą być spełnione łącznie.

W dniu dzisiejszym otwieramy dla Państwa cykl dotyczący prezentacji niektórych wykroczeń zapisanych w Kodeksie wykroczeń.

Ważne: Powtarzana od wielu edycji fraza „nieznajomość praw szkodzi”, często właśnie w kontekście wykroczeń nabiera szczególnego znaczenia. Zdarza się, że policjant słyszy od osób, które dopuściły się wykroczenia ... „nawet nie wiedziałem, że to zabronione ...”.

Informacyjnie: Wykroczenia opisane zostały w Kodeksie wykroczeń – w części szczególnej i zaczynają się od art. 49.

W dniu dzisiejszym omówimy dla Państwa wykroczenie zakłócenia spokoju i porządku publicznego albo wywołania zgorzenia w miejscu publicznym. Dodać należy, że niestety policjanci często mają do czynienia z osobami popełniającymi to wykroczenie.

Treść przepisu: Art. 51 § 1. Kto krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem zakłóca spokój, porządek publiczny, spoczynek nocny albo wywołuje zgorzenie w miejscu publicznym, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 ma charakter chuligański lub sprawca dopuszcza się go, będąc pod wpływem alkoholu, środka odurzającego lub innej podobnie działającej substancji lub środka, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 3. Podżeganie i pomocnictwo są karalne.

Informacyjnie: Wykroczenie to nazywane jest w wybrykiem ponieważ jest to na ogół nagły występki osoby, który polega na zachowaniu odbiegającym od przyjętych w społeczeństwie norm postępowania. Zachowanie to jednak musi spełniać cechy naganności.

Ważne: Wykroczenia z art. 51 k.w. są wykroczeniami skutkowymi.

Co to oznacza? Skutkiem jest zakłócenie porządku, spokoju publicznego, spoczynku nocnego przynajmniej u jednej osoby postronnej lub wywołanie zgorzenia u przynajmniej jednej osoby postronnej.

Co chroni przepis: spokój publiczny, porządek publiczny, spoczynek nocny oraz obyczajność publiczną.

Karalny sposób zachowania sprawcy: zachowanie sprawcy polega na zakłóceniu spokoju, porządku publicznego lub spoczynku nocnego albo wywołaniu zgorzenia.

Przykład:

Sprawca pozbawiony odzieży, który będzie przebywał w parku miejskim, a jego zachowanie zostanie dostrzeżone przez co najmniej jedną osobę, która zachowaniem tym poczuje się zgorzona.

Sprawca, który poprzez wykonywanie nieobraźliwych gestów, mimiki twarzy i słów, będzie zakłócał spokój np. sprzedawcy lub klientowi w sklepie, wczasowiczowi na plaży itp.

Sprawca, który poprzez głośny śpiew, krzyki, odtwarzanie głośnej muzyki na osiedlu mieszkalnym lub w jednym z mieszkań albo w zaparkowanym pojeździe, spowoduje zakłócenie spoczynku nocnego (pomiędzy godz. 22.00 a 6.00) przynajmniej jednej osobie.

Zakłócenie porządku publicznego to stan, który w danym miejscu, czasie i okolicznościach, zgodnie z przyjętymi zwyczajami, obowiązującymi przepisami, uważa się za nienormalny. W obiektywnym odbiorze powszechnie akceptowanych zachowań odczuwany jest jako utrudnienie lub uniemożliwienie ludziom normalnego zachowania się w miejscu dostępnym dla bliżej nieokreślonej liczby osób

Zakłócenie spokoju publicznego to naruszenie równowagi psychicznej ludzi znajdujących się w miejscach dostępnych dla nieokreślonej liczby osób, naruszenie to może nastąpić poprzez wywołanie uczucia zaniepokojenia, zdenerwowania itp.

Zakłócenie spoczynku nocnego polega na uniemożliwieniu przynajmniej jednej osobie odpoczęcia w ciszy, która obowiązuje od 22.00 do 6.00. Przy czym nie jest konieczne, aby odpoczynek ten polegał na spaniu. Przejawiać się on może także w czytaniu, oglądaniu telewizji. W niektórych sytuacjach czas odpoczynku nocnego może być określony odmiennie np. w szpitalach, sanatoriach, domach opieki społecznej.

Wywołanie zgorzenia jest to spowodowanie negatywnych odczuć otoczenia na zachowanie sprawcy. Najczęściej taką reakcją jest uczucie wstrętu, oburzenia, niesmaku. Dla odpowiedzialności sprawcy zachowanie to musi (w zależności od rodzaju) zaistnieć w określonych ustawowo okolicznościach. Powyższe zachowanie sprawcy musi być wywołane krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem.

Wywołanie zgorzenia jest to spowodowanie negatywnych odczuć otoczenia na zachowanie sprawcy. Najczęściej taką reakcją jest uczucie wstrętu, oburzenia, niesmaku. Dla odpowiedzialności sprawcy zachowanie to musi (w zależności od rodzaju) zaistnieć w określonych ustawowo okolicznościach. Powyższe zachowanie sprawcy musi być wywołane krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem.

Miejscem publicznym jest miejsce ogólnodostępne dla wielu osób. Może to być miejsce, do którego wstęp ma każdy bez ograniczeń np. ulica, park, sklep, jak również miejsce wymagające posiadania określonej karty wstępu (biletu, zaproszenia) - np. kino, stadion, tramwaj, itp.

Charakter chuligański czynu określa nam definicja zawarta w art. 47 § 5 k.w. - wykroczenie polegające na umyślnym godzeniu w porządek lub spokój publiczny albo na umyślnym niszczeniu lub uszkodzeniu mienia, jeżeli sprawca działał publicznie oraz w rozumieniu powszechnym bez powodu lub z oczywiście błahego powodu, okazując przez to rażące lekceważenie podstawowych zasad porządku prawnego.

Działanie **pod wpływem alkoholu** - cecha charakteryzująca sprawcę czynu, a nie sposób działania. Dla prawidłowego zrozumienia stanu pod wpływem alkoholu należy w tym miejscu przytoczyć definicję **stanu nietrzeźwości** zawartą w art. 115 § 16 Kodeksu karnego. Przepis ten stanowi, iż stan nietrzeźwości zachodzi gdy:

1) zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5 promila (‰) albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość lub

2) zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość.

Ponadto należy również określić stan **po użyciu alkoholu**, który określony jest w art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Przepis ten stanowi, że stan po użyciu alkoholu zachodzi, gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do:

1) stężenia we krwi od 0,2 promila (‰) do 0,5 promila (‰) alkoholu albo

2) obecności w wydychanym powietrzu od 0,1 mg do 0,25 mg alkoholu w 1 dm³.

Ważne: Jak widzimy, zarówno stan nietrzeźwości, jak i stan po użyciu alkoholu odwołują się do konkretnych wskazań ilościowych stężenia alkoholu we krwi lub też obecności alkoholu w wydychanym powietrzu. By móc stwierdzić czy sprawca wykroczenia znajduje się w jednym z tych stanów zachodzi konieczność przeprowadzenia jednego z badań, a tym samym na ich podstawie uzyskania jego wyniku, który da nam podstawę do stwierdzenia, z jakim stanem mamy do czynienia.

Ważne: Biorąc to pod uwagę, stwierdzić należy, iż stan pod działaniem alkoholu możemy zaobserwować u sprawcy na podstawie własnych zmysłów. Będą to objawy zewnętrzne takie jak np. woń alkoholu z ust, bełkotliwa mowa, chwiejny krok, zataczanie się, brak logicznego kontaktu w rozmowie. By stwierdzić, iż sprawca wykroczenia znajduje się w stanie pod działaniem alkoholu nie potrzebujemy określenia wyniku stężenia zawartości alkoholu w jego organizmie, a tym samym nie jest konieczne przeprowadzenie żadnego z powyższych badań. Należy w tym miejscu również nadmienić, iż art. 47.1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi daje uprawnienie do poddania badaniu koniecznemu do ustalenia zawartości alkoholu w organizmie (w szczególności zabiegowi pobrania krwi) w sytuacji, kiedy zachodzi podejrzenie, że przestępstwo lub wykroczenie zostało popełnione po spożyciu alkoholu.

Uwaga: W takiej sytuacji sprawca wykroczenia określonego w art. 54 § 2 k.w. będzie znajdował się w okolicznościach obciążających go dodatkowo przy wymiarze kary.

Ciekawostka: Ważną kwestią jest, by w tym miejscu przywołać treść art. 140 k.w. znajdującego się w Rozdziale XVI – Wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej – który stanowi: „Kto publicznie dopuszcza się nieobyczajnego wybryku, podlega karze aresztu, grzywny do 1500 złotych albo karze nagany.” Porównując omawiany artykuł i art. 140 k.w. należy przede wszystkim stwierdzić zachodzącą pomiędzy nimi różnicę polegającą na tym, że strona przedmiotowa art. 140 k.w. w wypełnieniu się ustawowych znamion tego wykroczenia nie wymaga zaistnienia skutku w postaci wywołania zgorszenia, zakłócenia porządku lub spokoju publicznego u żadnej osoby. Wystarczy, by zachowanie sprawcy w postaci nieobyczajnego wybryku zaistniało w miejscu publicznym (np. biegająca nago osoba w parku ujawniona przez patrol policji; głośno krzycząca, śpiewająca osoba na osiedlu mieszkalnym ujawniona przez patrol policji).

Możesz przeczytać także inne opracowanie policyjne na temat tego wykroczenia:

<http://kppwolomin.policja.waw.pl/pw/aktualnosci/33362,KRZYKI-HALASY-ALARMY-GLOSNA-MUZYKA-CZYLI-O-WYKROCZENIU-Z-ART-51-KODEKSU-WYKROCZE.html>

Wykorzystano opracowanie dydaktyczne: H. Bartecki, R. Błoch, Wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu, SP Katowice 2013 r.

[Link do treści Kodeksu wykroczeń ►](#)

O projekcie informacyjno-edukacyjnym ["Czy wiesz, że?"](#)

Zachęcamy do nadsyłania własnych pytań z obszaru działań Policji do lidera Projektu – młodszego inspektora Krzysztofa Łaszkiwicza, Pełnomocnika Komendanta Głównego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka na adres: krzysztof.laszkiwicz@policja.gov.pl